

*Секція: Інвестиції та інновації*

**Білецька Анастасія Романівна**

*магістр кафедри фінансів та кредиту*

*Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*

*м. Чернівці, Україна*

**Науковий керівник:**

**Третякова Олена Василівна**

*кандидат економічних наук, доцент*

*Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича*

*м. Чернівці, Україна*

## **ІНВЕСТИЦІЙНА БЕЗПЕКА ЯК СКЛADOVA ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

Інвестиційна складова економічної безпеки займає визначальне місце в економічній безпеці країни, а забезпечення економічної безпеки і реалізація національних інтересів мають бути прерогативою інвестиційної політики держави. Реалізація інвестиційних можливостей, нарощення обсягів інвестування та раціональне використання інвестованих коштів – одні з найважливіших завдань в Україні, що і обумовлює актуальність дослідження. Зростання інвестицій безпосередньо збільшує обсяги національного виробництва, знижує рівень безробіття, забезпечує модернізацію застарілого обладнання і технологій, спричиняє структурні перетворення. Це, у свою чергу, визначає темпи економічного зростання і розвиток національної економіки за інноваційною моделлю.

Питанням економічної безпеки як визначальної складової національної безпеки держави присвячена велика кількість наукових досліджень. Зокрема, досить великий спектр питань соціально-економічного змісту, структури, функцій і методів економічної безпеки знайшли своє

висвітлення в працях російських та українських авторів Л. Абалкіна, М. Алікаєвої, О. Барановського, О. Беляєва, О. Білоруса, І. Бінька, Є. Бухвальда, З. Варналія, А. Гальчинського, В. Геєця, С. Глаз'єва, О. Гончаренко, М. Єрмошенка, Я. Жаліла, Т. Ковальчука, В. Мунтіяна, Є. Олейнікова, Г. Пастернака-Таранушенка, С. Пирожкова, Л. Паштової, В. Сенчагова, А. Сухорукова, В. Шлемка, А. Шовгенова та інших.

Економічна безпека є провідною складовою національної безпеки, яка відображає причинно-наслідковий зв'язок між економічною могутністю країни, її воєнно-економічним потенціалом та національною безпекою.

Однією з найважливіших складових економічної безпеки є інвестиційна безпека. Сьогодні на економічну та інвестиційну безпеку будь-якої країни впливають внутрішні та зовнішні загрози, тому завданням держави є створення механізму протидії [4].

Інвестиційна безпека держави забезпечується за умов дотримання граничної норми інвестування, що дає можливість: відтворювати науково-технічний та інтелектуальний потенціал нації; здійснювати розширене відтворення основного капіталу; підтримувати конкурентоспроможність економіки; гарантувати стійке зростання ВВП на рівні завдань соціально-економічного розвитку і міжнародного співробітництва; створювати стратегічні резерви; долати депресивні явища у регіонах країни; зберігати і відновлювати природні ресурси; утримувати на безпечному рівні екологічні параметри.

Зокрема, В. І. Кириленко визначає інвестиційну складову економічної безпеки як сукупність нормативно-правових, соціальних і екологічних умов, що визначають тип і динаміку відтворювального процесу, котрі забезпечують надійність відшкодування та ефективність вкладеного капіталу. Під інвестиційною безпекою держави автор розуміє спроможність підтримувати виробничі нагромадження і вкладення капіталу на рівні, що

забезпечує необхідні темпи розширеного відтворення, реструктуризацію і технологічне переозброєння економіки [2].

На думку М. І. Крупки, інвестиційна безпека передбачає забезпечення такого рівня інвестицій, які (за обсягом та структурою) відповідають поточним потребам економіки [3].

Головним критерієм достатності інвестиційної безпеки є конкурентоспроможність економіки. Виходячи з того, що критерієм економічної безпеки є підтримання в адекватному стані умов життєдіяльності (економічне зростання, добробут населення), то матеріальною основою цього виступає певний рівень інвестування та інвестиційної безпеки [4].

Одним із найважливіших компонентів аналізу інвестиційної безпеки є аналіз загроз. При цьому потрібно досліджувати як внутрішні загрози (стан фінансових ринків, банківської системи, технологічний рівень виробництва основних галузей економіки, ступінь зносу основних виробничих фондів, неготовність будівельного комплексу забезпечити необхідний рівень обсягів будівництва тощо), так і зовнішні загрози, спричинені умовами зовнішніх ринків і проявами відцентрових тенденцій.

Державне регулювання інвестиційної складової економічної безпеки розуміється як сукупність форм і способів, що забезпечують: об'єднання державних і приватних інтересів; формування в економіці раціональних пропорцій між споживанням, нагромадженням і інвестуванням; сполучення прогнозування, індикативного регулювання і заходів державного впливу на інвестиційний ринок. Свої економічні функції держава виконує шляхом формування і витрачання державного бюджету, що є могутнім важелем державного регулювання економіки, проявом інвестиційної політики. Отже, подолання економічної кризи можливе шляхом визначення реальних джерел і обсягів державних інвестицій.

Розглянемо взаємозв'язок таких понять, як інвестиційна складова економічної безпеки та інвестиційна політика. Інвестиційна складова економічної безпеки виступає об'єктом впливу інвестиційної політики. Інвестиційна політика являє собою сукупність заходів організаційного й економічного впливу органів державного управління на всіх рівнях, спрямованого на створення сприятливих умов для залучення інвестицій і збільшення їхньої ефективності. Таким чином, інвестиційна складова економічної безпеки визначає стартові умови для розробки інвестиційної політики, з одного боку, і є її результатом – з іншого [1].

Інвестиційна складова економічної безпеки під впливом інвестиційної політики створює більш сприятливі умови для вкладення капіталу. Ефективність інвестиційної політики визначається як ступінь зміни показників інвестиційної складової економічної безпеки в кращу сторону. Поліпшення інвестиційної складової економічної безпеки, у свою чергу, позитивно впливає на подальше удосконалення інвестиційної політики [5].

**Висновки.** Отже, для досягнення інвестиційної безпеки як підсистеми економічної безпеки необхідно реалізувати такі першочергові задачі:

- вибір перспективних напрямів інвестування;
- створення ринкових і економічних умов для інвестування відтворення основних фондів і модернізації та інноваційного нагромадження основного капіталу;
- формування стійкої інституціональної структури, що забезпечує стабільні умови виконання організаційно-управлінських функцій;
- наукове обґрунтування надійної методологічної системи комплексної оцінки та аналізу ефективності інвестиційної діяльності з урахуванням вимог економічної безпеки;
- трансформування структури економіки для переходу на випуск наукомісткої продукції з урахуванням підвищення попиту на товари і послуги на ринках;

- створення надійних фінансових передумов і умов для забезпечення стійкого інвестування інноваційних пріоритетів, у тому числі шляхом залучення нових джерел фінансування інвестиційного процесу;
- вибір надійних методів і законодавчо-правових способів захисту прав приватних та іноземних інвесторів;
- формування системи страхування інвестиційної діяльності, у тому числі акцій та інших цінних паперів (шляхом хеджування інвестиційних ризиків і реалізації інших методів);
- раціоналізація податкових відрахувань, передбачених чинним законодавством, включаючи оптимізацію оподатковування при переході до інноваційної економіки.

### **Література**

1. Інвестиційна політика [Електронний ресурс]. URL: <http://dniprorada.gov.ua/investicijna-politika>
2. Кириленко В. І. Інвестиційна складова економічної безпеки: Монографія. К. КНЕУ, 2005. 232 с.
3. Крупка М. І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України. Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. 608 с.
4. Кулицький С. Проблеми розвитку української економіки у контексті загрози дестабілізації міжнародних фінансових ринків [Електронний ресурс] / С. Кулицький // Україна: події, факти, коментарі. 2015. № 21. С. 36–58. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/ukraine/2015/ukr21.pdf>
5. Сухоруков А. І. Проблеми фінансової безпеки України: Монографія. К.: НІПМБ, 2015. 140 с.